

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu

Foaie politică Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: »Foaia Poporului», Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12.)

Un șlr petiț prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

Cuvântul de deschidere

al Inalt Prea Sfinției Sale, Mitropolitul Ioan Meșianu.

În câteva numere din anul acesta al „Foi Poporului” am publicat partea privitoare la parohii din Statutul organic al bisericii române gr.-or. din Transilvania și Ungaria. Și numai din cât am publicat au putut să vadă cetitorii noștri cu judecată, ce însemnătate uriașă are acest Statut*) nu numai pentru viața noastră biserică și școlară, dar și pentru cea politică. Soartea bisericii și a școlii e pusă în mâna poporului și atârnă dela priceperea lui și dela dragostea lui de tot ce poate fi pentru înaintarea mai ales culturală a neamului, ca aceasta să se și facă într-adevăr. Dar nemuritorul bărbat al națiunii române nu s'a gândit numai la parohie, când e vorba ca poporul să ia parte la tot ce privește viața lui culturală, ci l-au făcut părtaș și la supravegherea mersului vieții culturale, care se face, conform Statutului, prin *sinoadele diecezane*, când e vorba de dieceze,**) și prin *congresul național-bisericesc*, când e vorba de mitropolia întreagă a tuturor Românilor gr.-or. din Transilvania și Ungaria. Dar nu numai pentru supraveghere sunt deputații sinodali și congresuali aleși de popor, ci ei au totodată să caute și cele mai bune mijloace pentru înaintare, care trebuie să pornească după aceleași hotăriri în întreaga mitropolie. Unitatea aceasta e de cea mai mare însemnătate, căci ea constituie unitatea națională a mai bine de jumătate din națiunea română locuitoare în Transilvania și Ungaria.***)

Săptămâna trecută și-a ținut congresul național-bisericesc ședințele în Sibiu. Despre cele hotărâte acolo raportăm la alt loc al foii noastre. Aici ne ținem de datorință să dăm câteva părți din *cuvântul de deschidere* al Inalt Prea Sfinției Sale, mitropolitului Ioan Meșianu. Folosindu-se de dreptul, ce i-l dă poziția înaltă (e principiile bisericii noastre!) și experiența unei vieți îndelungate petrecute în slujba neamului, Inaltul Păstor nu dă numai sfaturi cu privire la viața noastră religioasă și culturală, ci ne și muștră cu durerea

*) El a fost sancționat (întărit) de împăratul, are deci aceeași valoare ca și orice altă lege votată de dietă și casa magnafilor.

**) Avem următoarele dieceze gr. or.; arhiepiscopia Sibiului (Transilvania), dieceza Caransebeșului, dieceza Aradului și vicariatul Orășii-mari.

***) Unitatea națională a tuturor Românilor, gr. or. și gr. cat. o formează *partidul național român*, unicul partid adevărat românesc. Românii, cari nu sunt în acest partid sunt vânduți dușmanului.

și iubirea părintelui, pe care-l au greșelile fiilor săi. Dar să vorbească singur!

„Dacă biserica noastră străbună și în cele mai grele împrejurări, când ea însași eră prigonită și subjugată, avea acea putere magică de-a adăposti și a întări pe fericiții noștri părinți împotriva valurilor cutropitoare, cauza a fost, că acei fericiți părinți țineau cu toată tăria la ea, se grupau cu mare însuflețire în jurul ei, o cercetau cu mare dragoste și evlavie, intelectuali (domni) și popor, stăpâni și servitori, bogați și săraci deopotrivă, alipindu-se de ea cu atâta pietate (evlavie), încât nici cele mai crâncene prigoniri nu-i puteau înstrăina. De aceea nici nu s'au perdut decât ceice s'au înstrăinat de ea.”

„Câtă deosebire între atunci și acum! Atunci prigoniri crâncene asupra bisericii și asupra credincioșilor ei, astăzi libertate și autonomie, atunci alipire strânsă de biserică, astăzi indiferențism și supărare în multe părți, atunci cercetare regulată a bisericii și împărtășirea cu sfintele taine din partea tuturor membrilor ei, astăzi o întrelăsare păcătoasă, care slăbește simțul religios și prin aceasta însași biserica străbună.

„De vom cerceta, pentru ce stăruie atât de mult și cele mai culte națiuni și popoară la cultivarea simțului religios, vom afla, că s'au convins și acelea, că *fără religie nu e nici cultură, nici progres adevărat, iar fără de acestea nu e nici bine, nici fericire*. S'au convins acele popoară și națiuni culte despre adevărul cuvintelor înțeleptului Solomon, că „*înțelepciunea sau cultura religioasă este mai scumpă decât vistiriile aurului și argintului, căci în dreapta ei ține lungirea zilelor vieții, iar în stânga ei bogăție și mărire*”; s'au convins și acele popoară culte, că numai cultura religioasă poate feri pe fiecare om, familia și societăți.

„Pentru că însă lacrimile noastre să aibă cât mai bun rezultat, este neapărat de lipsă, ca alături cu îngrijirea de soartea bisericii să *îngrijim și de soartea școlilor noastre confesionale*, stăruind a le desvoltă, a le întări și a le asigura existența, fiind și ele chemate a ajuta biserica la împlinirea înaltei ei chemări culturale. Astfel ni se impune deci și cea mare datorință de-a stăruii, ca o parte din lucrările noastre concentrate până acum asupra bisericii pe viitor să o întorcem și asupra școlilor noastre confesionale.

*) În timpurile mai vechi nemeșimea română (Chendi, Chendefi, Chemeni, Betlen, Dragfi, Nopcea, Ciato, Mailat, ș. a.), în timpul marelui burueni parazitare, lacome după oasele aruncate de dușmanii noștri câte un jandarm, boacătar ici coala și câte un alt slujbaș). Red.

„Ni se impune deastădată să cheltuim mai puțin pentru biserică, pentru că cu atât mai mult să putem jertfi pentru școale și mai ales pentru școalele primare, atât de trebuincioase pentru popor, căci numai așa va putea crește și tineretul nostru în spirit creștinesc, religios, național și patriotic, ca să devie folositor bisericii, neamului și patriei.

„Deși la aceasta încă se cer mari jertfe, mai ales dela noi intelectualii și fruntașii poporului, dar dacă vom considera, că în timpul de acum școala este chestiune de viață pentru poporul nostru; și dacă vom mai considera, că acel popor ne susține pe noi Arhierii săi, pe câteva mii de preoți și învățători, intelectuali (alți cărturari cu școală mai multă — advocați, medici ș. a.), comercianți, meseriași și alții asemenea, pe cari în viitor numai cu ajutorul învățăturii ne-ar mai putea susține, atunci vom înțelege, că și cea mai mare jertfă ce am pune pentru școală, este prea mică. Căci în ce măsură vom jertfi, în aceea se va lumina și poporul și apoi tot în aceea măsură s'ar putea susține și pe sine și pe noi”.

Pentru școala românească! Sunt fericiți să putem vesti de nou frumoasa pildă de jertfire pentru școala națională românească. După comunele Covasna și Șirnea vin comunele Zabala (comit. Trelescaunelor) și Ruja (comit. Târnavei-mari). Comuna Zabala are abia 364 suflete, gata însă să jertfească mai bine totul, decât să ajungă de răsul lumii ca unele comune locuite de Români slabi cu conducători și mai slabi, cari și-au perdut școala românească. Poporul din Zabala s'a învoit într'un glas să contribuie pentru clădirea unei școale nouă în modul următor: 43 capi de familie câte 100 cor., 27 câte 50 cor., 12 câte 25 cor., iar cele opt familii din filia Pava dau 5 câte 100 cor., 2 câte 50 cor. una 25 cor. În fruntea tuturor acestor bravi Români e învățătorul Mihail Petru, care a subscris 200 cor.

Comuna Ruja, în care Sașii au puterea, are numai 500 suflete de Român. Și aici 75 capi de familie au subscris câte 85 cor., 50 capi câte 20 cor., iar câteva familii mai sărace cu sume mai mici.

Nemernic ceice se mai plâng, că din cauza sărăciei nu-și pot susține școala lor românească! Pilda bună ni-o dau Românii din Covasna și Șirnea, Zabala și Ruja.

O nouă fărădelege. După tărăgăneală de patru ani și după multe stăruințe din partea dlui deputat Dr. Șt. C. Pop, ministrul de interne a aprobat statutele „Reuniunii femeilor române” din Șiria și

jur (Ungaria), dar nu în textul lor cel românesc, ci traducerea maghiară, care a fost alăturată numai din cauza prostiei și a nedreptății celor din minister, cari cred, că națiunea română trebuie să le învețe limba și nu ei pe a noastră.

O nouă condamnare. Părintele Lucaciu a fost condamnat la o amendă de 50 cor., pentru că la adunarea din Odoreu, unde s'a protestat împotriva răpirii Românilor pentru episcopia păgână, ar fi zis cătră un jandarm: Mai domol, ori ai turbat? Jandarmul se repezise adecă asupra poporului, care protestă în contra pretorului nebun, pentru că acesta avusese îndrăzneala să ceară dela Români să vorbească ungurește.

Oprirea unei adunări populare sârbești. Sârbii au vrut să țină o mare adunare populară la Chichinda-mare pentru a protestă împotriva răpirii autonomiei bisericești sârbești. Căpitanul de poliție a oprit însă ținerea adunării.

Banii pentru armată au fost votați după multe stăruințe și de delegațiunea ungară. Jupânii delegați maghiari nu s'au împotrivit cererii ministrului de războiu Aussenberg pentru că i-ar fi durut de pungile noastre, din cari ies toate cheltuielile. Nu, Doamne păzește! Ei nu voiau să voteze sumele cerute, fiind mândri, că Aussenberg nu le face pe voie: să facă din toate cătanele împărătești — honvezi.

Lukaci a trebuit să le făgăduiască, că va lucra pentru demisionarea ministrului nostru de războiu. De fapt haita jidano-maghiară din Pesta a și început să-și verse balele otrăvite împotriva vrednicului general.

Spre trialism. Intre Slavii de mează e de mult o mișcare pentru spargerea dualismului și înființarea trialismului. E vorba adecă să se rupă sistemul, ca monarhia noastră să fie împărțită în două părți (Austria și Ungaria) și să se facă o a treia parte, în care să fie cuprinse țările locuite în monarhia noastră de Slavii de mează: Croații, Sârbii și Slovenii (ar fi Croația și Slavonia, Bosnia și Herțegovina, Dalmația, țările austriace de lângă Marea-Adriatică și o parte din Carintia și Stiria). În Viena s'a ținut nu de mult o conferință, în care s'a întemeiat partidul cel nou al Slavelor de mează.

Congresul național bisericesc din Sibiu.

Dintre chestiunile desbătute în ședințele Congresului național-bisericesc din Sibiu, cele mai însemnate pentru existența noastră națională sunt chestiunea *bisericesc* și cea *școlară*.

Biserica noastră a avut în timpurile mai vechi averi frumoase, cari se compuneau mai ales din moșii. Cine chiar și dintre țărani nostri nu știe, că și acum prin Țara Oltului, a Hațegului, apoi și prin alte părți ale Ardealului sunt părți de hotar, cari poartă numele de mănăstire. Toate moșiile acestea ni-au fost furate mai ales de principii catolici și calvini ai Ardealului, parte din ele fiind date așa numiților nobili (nemeși, o nobilime de căni), parte devenind moșii ale statului. După ștergerea iobăgiei și introducerea constituției, guvernele din Pesta, ca să înșele ochii lumii, au dat și bisericești gr.-or. din Transilvania și Ungaria un ajutor neînsemnat. Minis-

trul de culte Zici a hotărât acum, ca ajutorul acesta să nu-l mai dea mitropoliei, pentru că ea să-l întrebuințeze așa cum cer interesele bisericești, ci să-l împartă el, străinul și dușmanul bisericești și națiunii noastre, cum va vrea. Se'nțelege, că el îl va întrebuința mai ales să cumpere cu banii aceia deveniți arginții lui Iuda pe acei ticăloși, cari vor să-și vândă sufletele străinilor. Consistorul mitropolitan a protestat împotriva acestei nouă lovituri, iar congresul a hotărât, ca o deputațiune compusă din arhieriei nostri și încă câțiva fruntași să protesteze de nou contra acestei măsuri nelegiuite a ministrului Zici.

În ce privește *îmbunătățirea dotațiilor (plății) preoților*, congresul socotește bune măsurile luate de consistorul mitropolitan și-l invită să lucreze și mai departe cu stăruință, intervenind la guvern, ca să îmbunătățească starea preoților nostri, după cum va îmbunătăți-o pe a celor catolici, luterani și calvini. Consistorul să se mai îngrijască și de înființarea și sporirea fondurilor bisericești, îndemnând și la clădirea de case parohiale, unde va fi trebuință.

O icoană tristă pentru viitorul școalelor noastre ni s'a prezentat prin raportul despre *starea școalelor noastre*. Legea hingherului Aponi a cosit cu nemiluita printre școalele noastre. Acum trei ani aveam în Transilvania și Ungaria 1571 de școale greco-orientale române, acum mai sunt numai 1369, așa că am pierdut 202 școale. În arhidieceza Sibiului sunt primejdite cu închiderea 120, în dieceza Aradului 82, în a Caransebeșului 12 (în dieceza aceasta sunt multe școale comunale, foste grănițarești), în vicariatul Orășii 97. Toate școalele acestea sunt în primejdie, fie că nu au clădiri corespunzătoare, fie că oamenii în orbirea lor nu vor să plătească învățătorii.

Congresul îndrumă consistorul mitropolitan să ia toate măsurile pentru clădirea școalelor și plata salariilor legiuite pe sama învățătorilor. Totodată să se îngrijască pentru un număr îndestulitor de învățători cu pregătirea cerută. Să mai îngrijască consistorul, ca la elevii dela școalele străine, unde sunt și elevii de-ai nostri, preoții să-i învețe cât mai temeinic legea noastră. Consistorul mai e îndrumat să *ceară schimbarea legii lui Aponi și anume paragraful barbari, cari fac cu neputință învățământul și creșterea în școalele primare.**

Despre afacerile mai însemnate, ce s'au mai desbătut în congres, — care s'a închis Dumineca trecută — vom scrie în numărul viitor.

Știri politice din străinătate

Pacea turco-italiană. În sfârșit, războiul, care a ținut mai bine de un an, i s'a pus capăt prin pacea încheiată în Helveția. Ca să nu fie rușinați nici Turcii, în tratatul de pace nu se pomenește nimic despre *Libia* (cum numesc Italienii Tripolitania și Cirenaica), ci se spune numai, că între cele două țări încetează orice dușmănie și că vor fi prieteni de-acum înainte. Guvernul turcesc publică însă o lege, prin care Tripolitania și Cirenaica se declară autonome, adecă scoase de sub stăpânirea Turciei. Sultanul, care e capul religiei mohamedane (califul) de pe întreg

* Lucrul acesta trebuie să-l facă și învățătorii în conferințele lor.

pământul, va avea un reprezentant religios în Libia. Guvernul italian încă publică o lege, prin care îi asigură pe mohamedani din Libia, că le va respecta religia și obiceiurile lor și-i îndeamnă să fie pe pace. Se'nțelege, că Italia rămâne acum stăpână în Tripolitania, cu toată nici în tratatul de pace, nici în cele două legi nu se spune aceasta pe față.

Încheind pacea, Turcia a scăpat de un dușman, așa că-și poate îndrepta toate puterile contra celor patru state, cari au atacat-o.

Războiul. În sfârșit a fost declarat și de celelalte trei state aliate și oștirile dușmane s'au încăerat la graniță și în apropierea graniței. Unele din gazetele cele mari mai cred și acum, că războiul nu va ține mult, oricare ar fi învingătorul, căci vărsarea de sânge e zadarnică, deoarece Puterile mari europene nu vor lăsa pe învingător să smulgă ceva din Țara celui învins. Mai vine apoi și lipsa de bani a statelor, cari se războiesc. Cu toate acestea, starea lucrurilor nu e tocmai limpede, mai ales din cauza Rusiei, unde mulți cer, ca Rusia să ajute statele slave. Aceasta va fi cam greu lucru, deoarece nici Rusia nu prea are bani mulți, apoi guvernul rusesc se mai teme și de o revoluție în Rusia. Nu trebuie uitat, că cu toată Triplă-înțelegere între Rusia, Franța și Anglia, când e vorba de Turcia, Anglia nu vrea să știe de dorințele Rusiei, căci ține cu Turcia, stat mohamedan, având și Anglia aproape o sută de milioane de mohamedani sub stăpânirea ei. Iar mohamedanii aceștia englezi au început să se miște: în India țin adunări, protestează contra Rusiei și a celor care atacă Turcia și strâng bani pentru aceasta. Iar Arabii naționaliști din Egipt cer, ca guvernul egiptean să declare războiul celor care atacă pe Turci. E vorba mai ales de Grecia, căreia i-ar umbla foarte rău, când ar fi atacată și de o armată egipteană, venită de peste Marea-Mediterraneană, așa dară un drum nu tocmai lung.

Ce privește amănuntele de pe câmpul, sau mai bine câmpurile de războiu, e greu de-a alege adevărul din telegramele, ce se trimit din țările, cari se războiesc. Cauza e *cenzura*, adecă cercetarea tuturor telegramelor de cătră persoane anume însărcinate, cari dau drumul numai telegramelor plăcute lor. Gazetele cele mari din Viena, Berlin, Paris, Londra, New-York, Roma au trimis corespondenți anume în fiecare tabără, cărora le plătesc zeci de mii de coroane. Aceștia au datoria să trimită în fiecare zi telegrame cu știri de pe câmpul de războiu. Vine însă cenzura, care de pildă în Bulgaria oprește pe corespondenți să publice alte știri, decât cele date de comanda militară. Ea mai oprește știrile, cari ar putea să descurajeze pe soldați și pe civili, oprește știrile despre mișcările trupelor, despre starea lor, despre felul cum sunt hrănite, înarmate, despre numărul morților și răniților, să critice (adecă să-și dea părerea) pe comandanți, să publice știri despre retragerea trupelor din cauză, că au fost bătute, și multe altele. Noroc, că în caz de biruință, biruitorul se grăbește să vestească — uneori mai mult, decât a fost — în lumea întreagă pierderea dușmanului. Nu-i vorba, unii corespondenți tot află mijloace să trimită știri, pe cari le-au ascuns de cenzură. Dacă sunt însă dovediți, trebuie să părăsească câmpul de luptă.

Cenzura aceasta e cauza, de în cele dintâu zile după declararea războiului telegramele vestiau, că armatele turcești au intrat învingătoare în Bulgaria, Serbia și Muntenegru, iar cele muntene, bulgare, sârbești și grecești au intrat, tot învingătoare, în Turcia. În cele următoare dăm câteva amănunte cu privire la fiecare stat.

Turcia are trei armate: una contra Bulgariei, a doua contra Serbiei, a treia contra Greciei. La granița Muntenegrului erau numai puține trupe de pază, așa că Muntenegrinilor nu le-a fost greu să pătrundă în Turcia. Acum au pornit și împotriva lor trupe mai numeroase, așa că nu ar fi mirare, dacă Muntenegrinii, nu prea numeroși, ar fi suferit vre-o înfrângere. Zilnic sosesc din Azia mii de soldați turci, cari sunt îndreptați înspre granițe. Bannetele de comitații (un fel de haiduci-tălhari) bulgari, sârbi și greci sunt urmărite fără milă și Turcii au ras de pe fața pământului un sat bulgăresc, în care se adăpostise o bandă de comitații. Guvernul turc nădăjduște și în ajutorul Angliei. Vestitul general german Goltz, numit și Goltz-Pașa, căci a fost mult timp și în serviciul Turciei, a cărui armată a organizat-o, a lucrat un plan de război pentru Turci. Mulți Eghipteni se pregătesc să intre în armata turcească, afară de aceea se strâng bani în Egipt. Dela Berlin au sosit la Constanța câteva lazi cu bani (e vorba de vre-o 60 milioane coroane), deși mai de mult de fostul sultan Abdul-Hamid la o bancă. Bani aceștia au fost luși pe un vapor românesc la Constanța și înol.

Bulgaria. Telegramele din Bulgaria vestesc, că armata bulgară a trecut în Turcia, unde au cuprins câteva localități din apropierea graniței. Din Constantinopol se vestește, că armata turcă a respins pe Bulgari și a intrat ea în Bulgaria. Afară de aceea câteva vapoare de război turcești au bombardat orașul bulgar Varna, port la Marea-Neagră, dela Constanța românescă spre meazăzi, pricinuind mari distrucțiuni și omorând mulți oameni.

Serbia Armata sârbă înaintează spre orașul Ușkub (Scopia). După știri din Constantinopol, ea a fost respinsă, Albanezii au intrat în Serbia, unde ard satele și moară pe locuitori.

Muntenegru. Trupele muntene au fost bătute, suferind pierderi mari. Turcii au pătruns în Muntenegru.

Grecia. Armata grecească a năvălit în Turcia și a cuprins orașul Elasona. Până când scriem acestea, n'a dat însă față cu armata turcă, ci numai cu trupe răslețe.

(Știrile cele mai nouă se găsesc la pag. 10).

Dela despărțămintele „Asociațiunii“.

Despărțământul Vișăului (Maramurăș). În despărțământul acesta s'au început prelegerile populare de toamnă. Cea dintâu s'a ținut în vechiul sat românesc *Moiseiu*, care a fost pe vremuri al voevodului român Balc. După sfânta liturghie, poporul umple școala, unde părintele *E. Bran* deschide adunarea. Dl *Dr. G. Iuga*, avocat, vorbește despre *mișcarea culturală* a Românilor din Maramurăș, arătând în-deosebi, că puținii școlari români, cari mai intră în internatul din Sighet (capitala Maramurășului), nu capătă nici o creștere românească, cu toate că acel internat e susținut din munca țăranilor maramurășeni. Vorbește apoi părintele *I. Tarfia* despre trebuința tovarășilor de tot felul, căci numai acestea ne pot mântui de jefuirea veneticilor.

Din comuna aceasta s'au înscris 40 de membri ajutători și 2 ordinari.

A doua prelegere populară s'a ținut în *Borșa*, la granița Bucovinei. Locuitorii români din acest sat își au înscrisă vitejia lor și în paginile istoriei, căci la anul 1717 au atacat oștirea tătară, care se întorcea din Ungaria încărcată de prăzi și de robi. Români, în frunte cu protopopul lor Lupu Șandru, au bătut pe Tătari scăpând din robie peste zece mii de creștini. Starea culturală a satului cu peste șase mii de Români e tristă, căci n'au nici o școală românească. Mijlocul satului e în mâinile Jidanilor, cari i-au adus pe Români la sapă de lemn cu cămătăria și cu rachiul. În *Borșa* s'au ținut tot prelegerile din *Moiseiu*. Și aici s'au înscris vre-o 40 de membri ajutători.

A treia prelegere s'a ținut în *Vișăul-de-sus*. De data aceasta au luat parte numai vre-o 30 de țărani. Dl *Dr. A. Sabo*, avocat, a vorbit despre *legile comunale*,

pe cari țăranii nu le cunosc mai de fel, așa că notarii fac ce vreau. În *Vișăul-de-mijloc* s'a ținut tot prelegerea din *Vișăul-de-sus*. În număr foarte mare s'a prezentat poporul la prelegerea din *Vișăul-de-jos*, unde părintele *E. Bran* vorbește despre *lucrarea pământului*, iar părintele *Ioan Bârlea* despre *meserii*. Părintele Bârlea a așezat până acum vre-o 50 de băieți români din Maramurăș la măiestri români din Ardeal și Bănat. Aici s'au înscris vre-o 30 de membri ajutători.

Luptă frumoasă pentru școala românească.

În cele următoare putem da cetitorilor nostri o nouă dovadă, că în orice comună românească, mare sau mică, bogată sau săracă, se poate susține o școală națională, numai conducătorul să fie vrednic și poporul deșteptat din amorțeală, ca să vadă primejdia uriașe, cu care sunt amenințate sufletele noastre de școala străină.

E vorba de comuna *Băișoara* din comitatul Turda-Arieș. Până'n anul 1909 era o școală mai mică, pe care hingherul școlilor naționale, ministrul Zici a închis-o. Poporul sărac și pe atunci nepriceput nu s'a gândit să-și clădească numai decât o școală nouă, mai ales că se iviseră și neînțelegeri cu privire la repartitție. Într-aceea dușmanii din Turda nu durmiau, și comuna se pomenește cu porunca să înființeze școală comună, adică o școală ruptă de biserica noastră națională. Pretorul din lara a venit însuși la *Băișoara*, ca să închidă școala confesională și să silească pe oameni să înființeze una comună. Dar cei fărădelege n'au izbutit!

Poporul s'a trezit, mai ales la îndemnul neobositului și vrednicului protopop gr-cat. al Indolului, părintele Ioan Bucur. Au împrumutat bani dela bancă și au rugat pe arhitectul arhidiecezan din Blaj să le facă planurile. S'au făcut, dar pretorul n'a vrut să îngăduie începerea lucrărilor, până când n'a fost silit, în urma pașilor făcuți de Consistorul din Blaj, de chiar ministrul. Dar el tot nu s'a dat bătut. S'au găsit în *Băișoara* câțiva Români ticăloși, cari împreună cu Jidanii, stăpânii lor, au cerut școală de stat. Poporul protestează la ministru, care, văzând, că într-adevăr om cum se cade nu e ca să ceară școală de stat,

Cu paloșul.

48

Vestea vitejască din vremea descălecatului Moldovei de Radu Rosetti.

(Urmare).

Călugărul la rândul lui ascultă în tăcere, uimit.

După oareși-care tăcere, Toma încebe:

— Dar pruncul ce s'o făcut? Trăiește?

— Trăiește! răspunse călugărul.

— Trăiește! strigă bucuros Toma Alimos. Unde-i? Cine-i?

— E vrednicul fiu al părintelui său, e cel cu care te luptai adineoară când am despărțit.

Toma Alimos rămase ca amețit, apoi, răsărindu-se în picioare zise, cu glasul răsuștat de mânie:

— Un lotru! Fiul lui Toma Alimos și

a ingerului care se numea Ancuța, un lotru ce iese la drumul mare! Ah! mare caznă mi se cuvenează, dar aceasta, călugăre, este prea mare! Răzbunarea ce ai luat-o pentru răul ce ți l'am putut face întrece orice măsură — și scoțând paloșul îl ridică cu mânie de asupra capului lui Isaia.

Dar acesta nu se mișcă din loc, uitându-se șintă în fața uriașului turbat. Ochii lui Toma întâlnind această privire liniștită și pătrunzătoare, fură supuși ca fermecați de dansa. Mâna lui scăpă paloșul amenințător și el rămase în fața călugărului nemîșcat și fără voință.

— Mi-ai sfâșiat inima în bucăți, urmă Isaia cu un glas liniștit, ai zdrobit fericirea tinereții mele, ai învăluit viața mea în treagă în durere și în jale. Aș fi fost în drept să mă răzbun asupra ta și poate că de mi-ar fi fost atunci cu puțință, m'aș fi răzbunat. Dar cum crezi, nenorocitul, că m'aș fi răzbunat asupra copilului Ancuței, cum crezi că aș fi dus pe calea peirei și a necinstei pe fructul eșit dintr-înșă, pe sân-

gele ei? Nu, să nu-ți fie rușine de fiul tău, orice părinte, s'ar putea săli cu asemenea fecior.

— Un lotru! întrerupse Alimos cu amărăciune.

— Un oștean! răspunse Isaia cu mândrie. Un oștean viteaz, cu braț de fier, cu minte aleasă și ageră, cu inimă mare, curată, cinstită! Toma Alimos, fiul tău nu este ce seamănă, el nu este căpitan de haiduci, ci căpitan de oaste!

— Oaste care iese la drumul mare și se luptă pentru dobândă.

— Oaste care luptă pentru aceiași lucrare, pentru care ai jurat și tu să-ți jertfești viața. Nu în folosul lui o pus Păunașul Codrilor vamă pe mărfurile ce intră în țară, ci în folosul Visteriei nordului român! Bani strinși de el și de ai săi se strecoară prin mâinile lui fără ca cea mai mică parte să-i rămăie într'insele. Ei sunt păstrați de mine spre a alcătui comoara prin ajutorul căreia voiu putea duce la sfârșit bun lupta cu asupritorii noștri.

Congresul comercianților români.

În urma discuțiilor purtate prin ziarele noastre asupra organizării comercianților noștri, — aceștia au convocat la Sibiu un congres, care s'a ținut în 14 Octombrie st. n. a. c.

Foaia noastră s'a ocupat în diferite rânduri cu aceasta afacere importantă pentru neamul nostru, de aceea asupra însemnătății organizării nu ne mai extindem de astădată, ci vom căuta a raporta numai asupra celor petrecute în adunarea sus numită.

La invitarea lansată de Comisia de organizare a comercianților au răspuns la 60 de comercianți români de prin diferite sate și centre românești. Aceștia s'au grăbit a lua parte la adunare în persoană. Iar preste 100 de comercianți s'au declarat de acord cu planul de organizare publicat din partea Comisiei.

Adunarea s'a deschis Luni în 14 Octombrie n. 1912, la oarele 11 și jumătate, în sala Muzeului Asociațiunii, prin inițiatorul acestei mișcări, dl Aurel Popescu, comerciant în Sibiu.

Afară de comercianți am observat încă o seamă de bărbați frunțași de-ai noștri, cari, în urma interesului ce-l poartă pentru toate mișcărilor neamului nostru, au ținut cu cale să iee parte și la aceasta adunare. Între aceștia erau domnii: Demetriu Comșa, prof., N. Petra-Petrescu, dir. de bancă, Victor Tordășianu, Const. Popp, V. S. Osvadă, profesorul Precup (Blaj), Dr. Bengheru (Brașov) ca reprezentant al Societății comercianților levantini din Brașov, O. Jianu (Oravița), ca reprezentant plebipotențiat al comercianților români din Oravița și jur etc. etc. Mai erau reprezentanții ziarelor: „Gazeta Transilvaniei“, „Drapelul“, „Rev. Economică“, „Foaia Poporului“, „Progresul“, „Olteanul“, iar din România „Adevărul“ și „Universul“.

Dl Popescu, ca președinte al Comisiei alese anul trecut la Blaj, prin cuvinte potrivite salută pe cei prezenți, dintre cari unii au venit din mari depărtări. Apoi din nou scoate la iveală importanța organizării comercianților, pentru care scop e convocată aceasta adunare, pe care o declară de deschisă.

După aceea se trece la constituirea biroului. Dl Tordășianu face propunerea,

ne silește să mergem mână în mână și inimă în inimă spre scopul râvnit. Iar Dumnezeu Atot Puternic să binecuvinteze întâlnirea noastră de astăzi, să facă ca roadele acestei întâlniri să fie izbânda și mântuirea obștească.

Și zicând aceste cuvinte, Isaia întinse mâna lui Toma.

— Amin, răspuse voinicul strângând cea mână.

În această clipă se auzi în apropiere strigătul huhurezului, iar Alimoș întorcându-se spre partea de unde pornea acel strigăt, zise:

— Să nu fie acest strigăt un semn rău.

— Nu, răspuse călugărul zâmbind, el poate să fie un semn rău numai când este dat de ființele cu pene al căror graiu îl alcătuiește. De astădată el este numai un semn, prin care niște tovarăși ai noștri ne înștiințează că se află în apropiere.

La auzul cuvântului: tovarăși, Alimoș, fără voință, făcând o mișcare pentru a căuta mânerul paloșului. Călugărul, însă urmă,

ca de președinte să fie ales tot dl Aurel Popescu, iar de secretar dl Ioan Banciu, (care și până acum a purtat agendele de secretar), ceace se primește.

Punctul al treilea este cetirea raportului comisiei de organizare. Se face propunere din partea dlui Tordășianu ca acest raport, care s'a publicat în toate ziarele noastre de frunte, să se consedere de cetit, și să se iee ca bază la debaterile congresului. Propunerea se primește.

Urmează apoi conferența dlui Victor Onițiu, despre: Desvoltarea comerțului din timpurile cele mai vechi până în zilele noastre. Dl Onițiu vorbește cu însuflețire mai bine de o oară, arătând marea însemnătate a comerțului la toate popoarele, atât în vechime, cât și în zilele noastre. Vorbitorul e ascultat cu deosebită atenție din partea celor de față, iar la urmă dl profesor Comșa propune, ca conferența dlui Onițiu să se tipărească într'o broșură. Dl Tordășianu e de părere, că aceasta conferență ar fi bine să fie primită și tipărită în Biblioteca populară a Asociației. Propunerea din urmă se primește cu aclamațiune.

Interesul, cu care a fost ascultat dl Onițiu și discuția, ce s'a încins în jurul conferenței D-sale, ne-a dovedit, că publicul român într'adevăr simte lipsa scrierilor despre comerț și industrie. Dar să sperăm, că și aici suntem pe calea unui început bun.

În legătură cu conferența dlui Onițiu mai vorbesc domnii V. Tordășianu și reprezentantul Oravițenilor O. Jianu, apoi O. Dobrin, care ne dă prețioase amănunte din părțile Făgărașului.

Punctul al cincilea a fost conferența dlui Nicolae Bratu, despre: Însemnătatea organizării comercianților la noi. Fiind timpul înaintat (era la 1 oară), vorbitorul se mărginește a face numai un resumat al celorce doria să spuie, iar la urmă prezentă următoarele propuneri:

1. Congresul hotărăște, ca să se facă pașii de lipsă pentru înființarea unei *Reuniuni* a tuturor comercianților români din țara noastră. Sediul Reuniunii să fie Sibiu. Pregătirile necesare să se încredințeze unei comisii de 9 membri.

2. În legătură cu înființarea Reuniunii comercianților români, adunarea se declară în principiu pentru înființarea unui *birou special* al Reuniunii, care va avea

făcându-se că nu a văzut această mișcare:

— Cred că vei slobози pe cei doi oameni pe care-i duceți legați cu voi căci...

— Nu numai că-i voi slobози, răspuse Alimoș, dar voi face ca vama pusă de Păunașul Codrilor să fie plătită întreit. Nu eu voi fi pricina micșorării renumelui său atât de folositor pricinii noastre. Negustorii care mă însoțesc sunt nepoții unui vechiu prieten și tovarăș de războaie, negustor genovez așezat de ani în Cetatea Albă. M'am legat cătră dânsul că mărfurile aduse de el dela Liov (Galiția) și Gdansk să ajungă la Dunăre fără a plăti nici o vamă Păunașului Codrilor și fără ca să fie silit să ceară, în acest scop, un steag de slujitori dela Sas, ceace l'ar fi ținut, poate, și mai scump. Alegându-mi zece oameni din satele mele, vechi oșteni încărungiți în războaie, i-am dus la granița leșească și când au sosit carele i-am pus să le măe în locul argaților tocmiți. Mă voi ține de cuvânt cătră vechiul meu prieten, căci vama va fi plătită din punga mea și renu-

să stea la dispoziția membrilor, mijlocind comande de mărfuri mai ieftine, precum și dela cele mai renumite firme, să dea membrilor tot felul de informații în cazuri de procese comerciale, de dare sau altele de felul acesta.

3. Adunarea se declară în principiu și pentru înființarea unei *Centrale*, care însăși să aprovizioneze la vreme direct pe comercianții români cu mărfuri. Dar fiind chestia aceasta împreună cu mari greutăți, deocamdată rămânem pe lângă alcătuirea biroului special pentru mijlocirea de comande etc. Acest birou va avea dealcun chemarea să pregătească terenul pentru înființarea Centralei, a cărei fel de activitate — așa cum e schițată în raportul comisiei de organizare — o aflăm de potrivă împrejurărilor noastre.

4. Comisia aleasă se impuieră să se pune în legătură directă și cu reuniunile române de meseriași existente, cu scop de a căuta și preciza legăturile, ce nu mai încapă îndoeală, că trebuie să existe între aceste două feluri de organizații, a căror interese sunt în multe privințe aceleași.

La propunerea dlui Tordășianu se alege o comisie de cinci membri, în persoanele dlor O. Jianu, N. Bratu, N. Grecu, I. Cutean și N. Săbău, care în ședința de după amiază să raporteze asupra propunerilor făcute.

Cu acestea s'a încheiat prima ședință a congresului la ciasurile 1 și jumătate, rămânând ca a doua ședință să se continue la 3 oare.

După masă, — pe care mulți participanți la adunare au luat-o în restaurantul Brote, — ne-am întrunit din nou în altă sală a Muzeului, deoarece în sala cea mare la 3 oare d. n. s'a continuat ședința a treia a adunării generale a Asociației. Sunt de față încă mulți comercianți, afară de ceice cu trenurile de după amiază, siliti de afaceri, au trebuit să plece, iar alți câțiva participanți la adunarea primă, acum voiesc să asiste și la ședința adunării Asociației, în care se discută importanța chestiunii cu tovarășii sătești.

În sala de lectură comercianții noștri încă înainte de ciasurile 3 încep a discuta diferite afaceri comerciale, se fac cunoștințe mai de aproape, își dau unul altuia părerea asupra la o seamă de lucruri, ce privesc comerțul și meseriile la Români etc. etc.

mele Păunașului Codrilor, în loc de a se știrbi, va crește când se va ști că până și Toma Alimoș o fost silit să i se supue.

Părintele Isaia vroi să se școale spre a se îndreptă spre foc, dar Toma îl reținu:

— Spune-mi, zise el, bănuiește el'oare ceva despre nașterea lui?

— Nimica, răspuse călugărul. Crede că este un fârtat, nepot mie.

— În curând va vede că are un tată gata să-l recunoască și să-l înstărească, răspuse Toma.

— Deocamdată însă nici un cuvânt, zise călugărul hotărît. Ne vom sfătuî împreună și vom chibzuî chipul în care i se va face această destăinuire. Iți voi arăta temeiurile care le am pentru a cere această amânare. Dar acuma să mergem.

(Va urma).

Alții, curioși în ce formă se va rezolva chestia tovarășilor din partea adunării Asociației, sunt la ședința acesteia.

Astfel fiind, ședința oficioară se deschide numai mai târziu, când dl Nic. Grecu, negustor și fabricant de piele, ca raportor al Comisiei de cinci, face cunoscut, că comisia aleasă aprobă întru toate propunerile prezentate, cu adausul, ca adunările înființându-se Reuniuni să fie ambulante, adică să se țină totdeauna într'alt loc.

Se alege apoi comisia de 10 membri, care va avea să lucreze amănunțele de lipsă, căutând și modalitățile potrivite pentru aprobarea statutelor, iar la urmă să se

convoace la Sibiu o adunare generală constituantă, care să hotărască și începerea activității reuniunii. Membrii acestei comisii sunt domnii: Aurel Popescu, Teodor Popescu, Victor Onițiu, Victor Tordășianu, Const. Popp, Nic. Bratu, Ioan Banciu, Nic. Grecu, Aurel Cinteș.

Cu acestea, fiind debătut întreg programul congresului, dl președinte Popescu, mulțumește celor de față pentru participare, declarând de închis primul congres al comercianților români din Ungaria, care, ce e drept, s'a ținut în margini modeste, dar nimenea nu trebuie să uite, că e vorba de lucruri începătoare, puse la cale de oa-

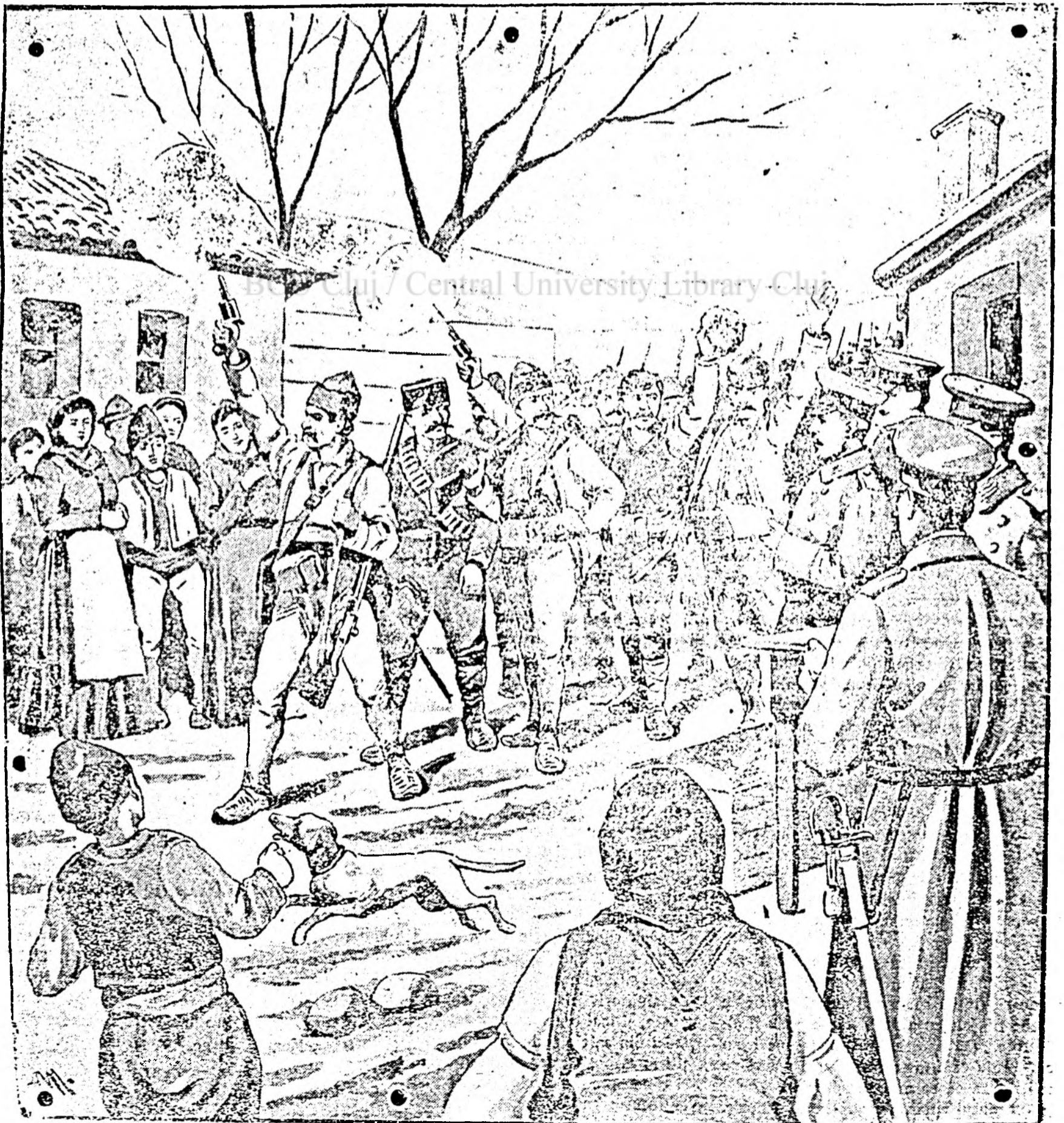
meni de afaceri, cari tare cu greu se pornesc la drum, ci mai bine trimit aderențe în scris sau chiar și o taxă oarecare de membru.

Asta însă n'are să ne îndoiască în convingerea noastră, că deși suntem la început, totuși ne aflăm pe căi bune. E de lipsă numai puțină agitație pentru aceasta cauză în sinul tuturor comercianților, iar atunci în cel mai scurt timp organizația plănuită va fi de mare folos pentru fiecare comerciant român, precum și pentru neamul nostru întreg.

Bande înarmate în Serbia.

Aproape întreg poporul din Serbia a prins arma în mână. Tineri și bătrâni s'au înarmat și organizat ca niște bande, plecând să-și apere patria, după cum arată chipul de mai jos.

(Cetește și cele scrise la pagina 3 și 10).

Poezii populare.

Culesse de *Maria Maier* din *Cara*.

Foaie verde trei masline
Mai demult era prostime,
Dar duceam cu mult mai bine, —
Nu cerca mătasa nime.

Spune-ți bătrâni de pe-acasă
Mai demult fosta mătasă?
Iar de-a fost — mai puținea,
Nu o lume așa rea.

Dar în vremea cea de-acum,
Vezi fete mergând pe drum,
Ori găzdacă, ori săracă,
Tot cu mătasă să'mbracă.

Rele zile-am ajuns Doamne,
Că fetele toate-s doamne,
Cu mătăsuri și barșoane,
Și stau să moară de foame.

Cât e fata de urită,
Pân' la mână-i mătăsită,
Cu mătasă și păuni,
Iar grâu-i cu trei zloți buni.

Cu cercei și cu barșoane,
Cucuruzu-i cinci coroane,
Ba și cupa de fasole
Încă e cu trei pițule.

Apoi trăește copile,
De mai ai în lume zile.
Nu știu ce-a mai fi de noi,
Am ajuns vremea de-apoi.

Din America.

Foaie verde alămaie
-Eu sunt Suciul Vasilie,
Bătut de vânturi și ploie
În America la oi,
Patru ani și jumătate
Am umblat cu pușca'n spate.

A dracului ciobănie
Că-i mai rău ca'n cătănie.

Aștept vara ca să treacă,
Să vie toamna săracă,
Să mai strâng ceva parale
Să mă duc în satul Vale.
Bună-i apa 'n țara mea,
Dar mulți n'au după ce-o bea,
Bun'o fost și'n satul meu,
Und' n'am avut nice eu,
Și-am fost silit ca să plec,
Oceanul mare să-l trec,
Și-am venit la ciobănie,
Să umblu tot prin pustie,
Unde sunt șerpilor cei răi
În coadă cu clopoței
Mă mănă dor și uritul
C'am uitat ce e iubitul.

Vasile Suciul în Montană.

Muntenegri la pândă.

Soldați muntenegri la pândă, ca să atace pe Turci, dacă ar mai încerca să treacă granița.
(Vezi cele scrise și la pagina 3 și 10).

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 24 Octomvrie n.

Teatru român în Sibiu.

„Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ a procurat publicului nostru sibian câteva momente foarte plăcute, prin reprezentarea teatrală, care a avut loc Marți în 22 Octomvrie n. c. în teatrul orașenesc din loc.

În fața unui public ales, atât inteligentă, cât și meseriași și țărăniști, s'au reprezentat piesele: „Pentru ochii lumii“, comedie în 2 acte, de Labiche, localizată de Gill și „Vlăduțul mamei“, comedie într'un act de Ioan Lupeanu.

Piesa cea dintâi a fost o alegere foarte nimerită, având în vedere, că la noi, Români, e peste tot cam greu a găsi o piesă potrivită din toate punctele de vedere. Sâmburele acestei piese este combaterea răului obicei de a face o seamă de lucruri numai așa „pentru ochii lumii“, adică de a pune la cale câte născociri toate. În cazul de față se fac astfel de ticluiri false despre zestrea și starea familiei cu prilejul unei căsătorii. Atât familia miresei cât și a mirelui vreau cu orice preț să facă pe marele boier, deși nici unul n'ar avea lipsă de așa ceva. Intre astfel de împrejurări ajung de unul păcălește și mințește mai tare decât celalalt, pentruca la urmă un unchiu (om mai simplu) al mirelui să le spună la toți buchile, muștrându-i fiindcă sunt atât de nechibzuiți în faptele lor. Piesa are deci un subiect moralizător pentru mulți oameni din zilele noastre.

Diletanții noștri și-au predat rolurile cu destul de bună iscusință. Dl I. Marcovicu a jucat cu pricepere pe medicul Melinescu, iar dl D. Axente a fost neintrecut în rolul cofetarului Razianu. De asemenea și-au predat foarte bine rolurile lor dna A. Axente (Constanța), apoi dna M. Duca (Zoița) și d-șoara E. Roman (Emelina). Mulțumitor s'au achitat de rolurile avute și domnii I. Jinga (Cornel), G. Secașiu (Stefan Călin), G. Lazar (tapesierul), H. Dopp (bucătarul), d-șoarele E. Veștemean (Berta) și E. Dănilă (Sofia).

A doua piesă, „Vlăduțul mamei“, e cunoscută publicului nostru, fiindcă a fost reprezentată în mai multe rânduri până acum. Cu toate acestea, publicul a fost cu plăcere delectat prin predarea hazlie a rolurilor, îndeosebi dl Axente (Vlăduț) a încântat pe mulți, cari l'au văzut, iar d-nele A. Axente (Smarandița) și M. Duca (Savasta) încă s'au achitat bine de rolurile lor. Pe Eftimie Sârciog l'a predat dl I. Îmbăruș, iar pe Costică Șoimescu dl. A. Morariu.

Principele Carol al României a împlinit la 4 Octomvrie etatea de 19 ani. Cu prilejul acesta a fost înaintat locotenent (oberleitnant). Drept amintire, principele a dăruit 1400 lei fetei Elena Grăpeanu, care s'a născut în același an, aceeași zi și oră cu principele. Cea dăruită e fida unui muncitor din București.

† Dr. Augustin Luran, vicar episcopesc în Oradea, a murit la 3 Oct. v. A scris mult în chestiuni bisericesti, dar niodată nu din punct de vedere național românesc.

Un Român premiat în Seghedin. Seghedinul e cunoscut la noi Români numai pentru temnița, în care gem totdeauna câțiva de-ai noștri, pentrucă luptă împotriva fărâdelegilor săvârșite de guvernele din Pesta. De data aceasta putem vesti din Seghedin și altceva. Luna trecută a fost acolo o expoziție de vinuri. Românul nostru Petru Benea încă a expus, și cu toatecă erau acolo vinuri și din pivnițe grofești, comitetul expoziției a trebuit să recunoască bunătatea vinurilor românești dându-i medalia de argint.

Pentru recrutările din anul viitor. Feciorii, la cari le vine rândul să meargă la recrutare (asentare) în anul viitor, trebuie să se înștiințeze în luna Noemvrie din anul acesta la primărie. Înștiințarea se poate face și în scris. Tot până la sfârșitul lui Noemvrie (după călindarul nou) trebuie să se înștiințeze și aceia, cari vreau să fie recrutați în alt cerc de recrutare. Aceasta o pot cere aceia, cari nu locuiesc în cercul lor de recrutare (în care s'au născut), ceice sunt cu slujba în altă parte sau sunt duși pentru a căuta de lucru și șed statomic într'un cerc străin, apoi ceice se găsesc la școale publice (gimnazii, seminare ș. a.). Ceice trăiesc afară de monarhia austro-ungară, pot cere dela Oficiul pretorial să fie recrutați în cercul cel mai apropiat de granița țării, unde petrec.

Monete false de câte 2 coroane. Poliția din Sibiu înștiințează pe oameni, că în oraș s'au aflat monete false de câte două coroane de cele bătute acum de curând. Falsificatele se pot cunoaște ușor, căci nu sună ca argintul, sunt surli, la pipăit se par unse și au dunga lucrată rău și fără inscripție (litere) pe ea.

Un jubileu. La 4 Octomvrie n. s'au împlinit 40 de ani de când a intrat în gara Sibii cel dintâi tren, care venia dela Copșa mică. Atunci circula zilnic un tren de persoane și unul mixt (de persoane și de mărfuri) dela Copșa la Sibiu și d'aici la Copșa. Azi intră și ies zilnic până la 60 de trenuri.

Românii în armata bulgară. Dela Vidin de-alungul Dunării în jos sunt o multime de sate românești în Bulgaria. Săptămâna trecută au plecat din Șistoff pe câmpul de războiu două regimente compuse mai numai din Români. La plecare au fost serbătoriși cu multă căldură de toți orașenii, iar un colonel a declarat, că emându să comande Români, frați viteji ai vitejilor dela anul 1877 (Plevna) și dela 1885 (războiul Bulgarilor contra Sârbilor).

De altminteri în armata sârbească sunt și mai multe regimente de Români, căci Serbia dela meazănoapte-răsărit e locuită de peste trei sute de mii de Români.

Inc'o palmă! În orașul Cambridge (Anglia) s'a ținut nu de mult un congres al matematicilor (celor se ocupă cu știința socotelilor) din toate țările. Matematicii din Ungaria, cari încă au luat parte, au propus ca viitorul congres să se țină în Budapesta. Atunci s'a sculat matematicianul englez I. Hoggson, secretarul societății matematici, și a făcut o propagandă strânică împotriva propunerii unguștești, fiind ajutat de mai mulți matematicieni englezi și americani. Aceștia spuneau, că oameni învățați n'au ce căuta în Ungaria, până când naționalitățile nemaghiare sunt așa de asuprite.

Se'nțelege, că foile jidano-maghiare varsă iară foc și cătran, înjurând mai ales pe *Scotus Viator*, care cu cărțile lui a deschis ochii lumii cu privire la ticăloșiile din Ungaria.

O înșelătoare din Ardeal condamnată în România. Mai astăprimăvară am fost dat știrea, că în Moldova a fost prinsă o fostă bucătăreasă din Ardeal, care își zicea „contesa Terek“ și înșelă pe toată lumea. Ea înșelase pe mulți și la noi. Tribunalul din Peatra N. (România) a condamnat-o pentru tot felul de înșelătorii la 2 ani temniță și o mie de lei amendă. Cu ea împreună au mai fost condamnați încă doi nenorociți, pe cari i-a prostit să o ajute la fărâdelegile ei.

La ședința literară a 10-a (a 4-a festivă) a Reuniunii meseriașilor sibieni, ce s'a va țineă Joi în 31 Octomvrie n. 1912, la ora-8 seara în localitățile ei din Strada Bruckenthal 17, va prelege dl profesor seminarial *Ascaniu Crișanu*.

Atentatul contra lui Roosevelt. Un slab de creeri cetind mereu scrieri socialiste-anarhiste a înnebunit cu totul. În nebulă lui i-s'a năzărit, că Dumnezeu îi poruncește să omoare pe Roosevelt, fostul președinte al Statelor-Unite din America, pentrucă el ar fi omorât pe — Mac Kinley, un alt fost președinte! A tras deci un glonte de revolver, rănid mai ușor pe Roosevelt, care se pregătia să meargă la o adunare. Oamenii l-au bătut pe nenorocitul nebun de l-au făcut numai sânge. Roosevelt s'a dus la adunare, unde și-a ținut vorbirea cu toată rana căpătată.

Tâlharăia dela Sărata. Am fost dat și noi știrea despre tâlharăia săvârșită contra crâmarului jidan din Sărata (comit. Făgărașului). La început se credea, că isprava a făcut-o banda lui Morărescu, dar acum s'a dovedit tâlharăia adevărați. Slujnica Jidanului a mărturisit, că ea a otrăvit câinii și că tâlharii sunt niște oameni din Scoreiu. Tot cam atunci a fost adus la medicul Dr. Fodor un țăran rănit de două gloanțe. Felul ranelor i-a dat de bănuț și medicul a trimis după jandarmi. Sergentul major a început să-l descoase pe rănit, care a mărturisit, că el, împreună cu alți câțiva din Scoreiu, au jefuit pe Jidanul. Tovarășii lui l-au bănuț, că a ascuns o parte din banii furați, de aceea s'a iscat vrajbă între ei și cu prilejul acesta a fost împușcat. El a descoperit pe tovarășii, cari sunt acum arestați.

Urmările războiului. O învățătoare maghiară, Erdeli Aranca, din Viena s'a otrăvit, fiindcă drăguțul ei, un student bulgar, a plecat în războiu.

Părul și starea noastră sufletească. Mulținu vor fi băgat de samă, că părul nostru se schimbă dupăcum e și starea noastră sufletească. Când suntem sănătoși, mulțumiți și veseli, părul e strălucitor și stă la pieptenat cum vrem. Când suntem bolnavi sau avem supărări mari, părul își perde din strălucire și nu vrea să stea cum îl așezăm. Chiar și culoarea i-se schimbă uneori. Oamenii cu părul sur sunt în zile pline de năcașuri mai suri ca în cele bune. De altminteri sunt cunoscute multe cazuri, când un om a încărunit într'o singură noapte. La unii oameni se sburlesc perii în timp de furtună cu trăsnete, la alții li se ridică perii de frică.

Liberare din armată înainte de vreme. O gazetă din Pesta scrie, că soldații, cari au servit doi ani, pot cere să fie concediați (lăsați acasă). Ei pot însă fi chemați oricând înapoi.

Zece copii arși. În Bernard (Canada-America-de-Nord) s'a aprins seara o casă, în care erau închiși zece copii. Părinții lor se duseseră la un bal. Cu toate că atât pompierii, cât și părinții au fost numai decât la fața locului, copiii n'au putut fi scăpați și au ars scrum.

Rănit de o vacă. Băiatul Ilie Bogdan din Deta (Bănat) a fost atacat de o vacă și împuns rău. El e acum în spitalul din Timișoara.

Goană de urși și moarte de om. Pe hotarul comunei Var din comit. Caraș-Severinului se înmulțiseră urșii, cari făceau păgubi mari. La cererea locuitorilor s'a făcut de curând o goană de urși. Unul dintre pușcași, luându-se după un urs rănit, a căzut și pușca s'a descărcat. Glonțul a nimerit pe gonaciul Achim Lazăr, care a rămas mort. Pe un alt gonaciul l'a sgarat un urs, care eră rănit de moarte.

Un băiat viteaz La consulatul sârbesc din Pesta s'a prezentat, între alți mulți feciori mari, și un băiat sârb de 14 ani, cerând să fie trimis și el în războiu. Consulul i-a spus, că e prea mic încă. Dar băiatul i-a răspuns: „Sunt mic, dar voi-nic!“ Consulul i-a dăruit niște bani și l-a trimis acasă spunându-i să mai aștepte.

Muntenegro. Cel dintâiu stat balcanic, care a început războiul contra Turciei, e *Muntenegro*, așezat în partea de meazăzi a Herțegovinei, sus în munți. O fâșie mică din el ajunge până la Marea-Adriatică, mărgininu-se ei cu Dalmația. Suprafața lui e de vre-o 9000 kilometri pătrați, așa dară mai puțin decât comitatele Sibiiu și Hunedoara împreună. Locuitorii, Sârbi gror., sunt în număr de 250 mii, cu mult mai puțini decât în cele două comitate numite împreună. Căi ferate au 18 km. cam cât e din Viștea-de-jos până la Făgăraș. Bugetul e de aproape trei milioane lei la venituri, o sumă, cu care Bucureștii de pildă abia s'ar ajunge pe două luni. Cu toate acestea, Muntenegro tot a fost cel mai îndrăzneț. Nu-i vorbă, cam samănă a îndrăzneală de țânțar față de armăsar.

Beția mirelui. La ofițerul stării civile (matriculant) din Seghedin s'a prezentat înainte cu câteva săptămâni o păreche tină de țărani, ca să încheie căsătoria. Ofițerul voia să se apuce de lucru, când vede, că mirele abia sta pe picioare de beat. Le spuse atunci, că nu le poate face actele până când nu se va desbătă mirele. După o săptămână părechea veni iarăși, dar mirele eră acum și mai beat. Nici acum nu i-a căsătorit. Zilele trecute veni a treia oară. Mirele, beat tun, nu putea nici vorbi. Biata mireasă începui să plângă și cu lacrimi în ochi il rugă pe ofițer să-i căsătorească, pentru că mirele numai atunci se învoește să vină să se căsătorească, când e — beat. Se'nțelege, că matriculantul nu i-a putut împlini dorința nici de data aceasta.

Restaurantul L. Brote, Sibiiu Promenada Bretter, primește abonamente la amezi cu 26 cor. lunar. Seara după listă cu cârtică de cupoane. 20% scăzământ.

ECONOMIE

Culesul poamelor.

Poamele, pe cari vrem să le păstrăm peste iarnă, trebuie culese cu multă îngrijire, altminteri cea mai mică sgarietură în coaja mărului sau pereii pricinuește putrezirea poamei sau o face, de nu mai poți cere preț bun pentru ea.

Poamele, pe cari vrem să le păstrăm, le culegem cu mâna și anume una câte una. Prindem de pildă mărul, sucim coada și-l așezăm frumos în coș sau în sac, fără a-l arunca fără grije. Sunt unele soiuri fine, cari se plătesc foarte bine. Culegerea neingrijită a lor e o pagubă mare și celce nu știe să umble cu ele, mai bune să nu pună astfel de pomi în grădină. Soiurile acestea fine nu suferă nici să golim iute coșuri mai mici în vase mai mari, căci dejă după câteva zile se ivesc niște pete pe coaje, cari arată, că s'a început putrezirea. Poamele mai bune nici nu e ertat să le punem în saci, ci numai în coșuri sau în lăzi, cari trebuie căptușite pe dinlăuntru cu o pătură deasă de paie curate. Pe fund încă punem paie, apoi așezăm stativale pentru poame. Nu trebuie uitat, că scuturătura face de se lovesc poamele unele de altele, ceace le strică și celce le cumpără nu le mai poate păstra. Poame foarte gingașe, cum sunt perele pargamute coapte, trebuie puse în postăți printre pături de fân, grijind, ca nici între ele să nu se poată atinge, căci se strică nimai decât. Negustorul cuminte va și *sortă* poamele, adecă le va alege în grupuri deosebite după mărime și frumusețe. În modul acesta va căpăta pentru cele mai frumoase prețuri indoite.

Pomii încă trebuie cruțați la cules.

Ți-e mai mare jalea când vezi unele grădini de pomi după cules: ți se pare, că au fost bătute de grindină (peatră), așa de multe frunze și crenguțe zac pe pământ. Lucrând astfel, rupem deodată cu fructele și mlădițele fructifere, adecă cele din cari au să crească în primăvara viitoare florile. Nu e deci mirare, dacă în anul al doilea avem fructe mai puține, ba una din cauzele principale, de unii pomi rodese tot numai în anul al doilea e tocmai ruperea acestor mlădițe. Mai ales soiurile mai bune de pere au pe crengile acestea niște umflături, din cari se desvoaltă florile. Dacă le rupem, în primăvara următoare pomul nu mai poate prăsi lemnul fructifer.

Poamele cu sămburi tari trebuie culese, când încep sămburii să capete o culoare brună (castanie).

În cămară sau în pivniță așezăm poamele pe pătule, unde se păstrează mai bine. Se pot pune și jos pe o pătură de paie de săcară, așezând merele cu vârful în sus și grijind să nu se atingă unele de altele. La nici un caz să nu le punem unele peste altele.

Locul, unde vrem să le păstrăm, trebuie curățit mai întâiu, părești spoiiți cu var, în care am pus și puțin săpun verde. La vre-o opt zile după ce am așezat poamele, trebuie să afumăm cămara sau pivnița cu pucioasă. Mai întâiu astupăm bine uși și ferestri, apoi luăm o oală de fer, o așezăm pe o placă tot de fer sau pe o lespede de peatră, așezăm în oală cărbuni aprinși

și pe ei bucăți de pucioasă. Apoi părăsim locul și închidem ușa. Gazurile (aburii) de pucioasă omoară bureții, cari se formează pe poame, dar omoară și vermi din poame și toate gângăniile din pivniță. A doua zi deschidem ușa și alergăm fără să răsufăm de deschidem și fereastra. În câteva ciasuri, gazurile au eșit și putem intra fără teamă la poame. Dacă afumăm în felul acesta tot cam la două săptămâni, poamele rămân mai toate curate și sănătoase, căci gazurile de pucioasă prăpădesc totul. Numai putrezirea din lăuntru înafară (nu dela coaje spre mijloc) nu o pot împedeca, de aceea trebuie să ne uităm în fiecare săptămână la poame alegând și îndepărtând pe cele ce ar fi pricinuit să putrezască.

În felul acesta lucrează țaranii, despre cari cetim, că-și vând poamele cu prețuri mari în străinătate.

Știri economice.

Intrunire agricolă. Ne luăm voie a invita pe toți binevoitorii poporului nostru muncitor la *Intrunirea agricolă*, pe care o vom țineă Duminecă la 3 Noemvrie n. în comuna *Vurpăr* (cercul Nocrich). La intrunire să va vorbi despre cultura pomilor și despre însemnătatea Insoșirilor de tot soiul și îndeosebi despre foloasele Insoșirilor sătești sistem „Raiffeisen“. Sibiiu, 23 Octomvrie 1912. Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu“. *Pant. Lucaș*, prezident, *Vic. Tordășianu*, secretar.

Pentru vânzarea hemeiului dă un agricultor sas următoarele sfaturi bune: Nimeni să nu se învoească să vândă cu chintalul (maja de 100 kg., ci numai cu cel de 50 kg., pentru că prețurile se hotărăsc totdeauna pe 50 kg. Vânzarea să se facă totdeauna în fața alor doi martori și vânzătorul să ceară o arvună de a treia parte, mai bine jumătate din prețul vânzării. Să se facă apoi contract cum secade, care să fie iscălit și de martori. Vânzătorul să ceară dela firma, care cumpără, o scrisoare, în care să spună, că se învoește cu cumpărarea. Numai dacă va lucra vânzătorul în modul acesta, va fi încâtva sigur, că nu-l înșeală samsarii, cari cumpără hemeiu.

Alegerea altoilor. E îmbucurător, când vedem, că și grădinile țaranilor noștri se umplu tot mai mult de pomi roditori *buni* (nu de cei aproape pădureți încă). În dorința de-a avea soiuri cât mai bune, cari să producă poame de preț bun, mulți se iau după înștiințări dela grădinari îndepărtați de locul nostru și comandă dela ei. Nu-i vorbă, altoii comandați sunt de regulă foarte buni ca soiuri și frumoși. Dar s'a uitat un lucru: ei sunt prășiți în pământ gras, une-ori într'o climă mai dulce. Plantați în pământ mai slab, într'o climă mai aspră, nu le merge bine. De aceea să comandăm pomi tot din apropiere, unde ne putem vedea însine, în ce pământ au crescut, ce poziție au avut față de soare. Încă ceva. Celce vrea să facă negoț mai mare cu poamele să nu aibă prea multe soiuri. Un soiou două e de-ajuns. Dar să fie bun.

Toamna începe și plantarea altoilor în locul statornic. În alte numere ale foii am arătat, cum trebuie să se lucreze.

Ultime știri. Războiul în Balcani.

Bulgarii ocupă Mustafapaşa. — Turcii atacă porturile bulgare Varna și Burgas. — Sârbii ocupă Sandjacul, Pristina și Novibazar. Luptă mare în jurul Adrianopolei și Kirkilisei. — În curând se vor începe și luptele pe mare, între vasele de războiu turcești și grecești.

De pe câmpul de războiu se trimit zilnic sute de știri și telegrame, unele favorabile Turcilor, iar altele cari laudă victoria trupelor aliate contra armatei turcești.

Cu toate acestea, despre lupte mai mari și mai hotărâtoare nu se spune până acum. Numai atât se știe, că în jurul Adrianopolei e concentrată foarte multă armată, atât bulgară cât și turcă. Aici e foarte ușor cu puțință, ca să se dea o luptă mare, dacă nu chiar hotărâtoare. În știrile de mai la vale dăm unele telegrame despre cele ce se petrec în acele părți ale Adrianopolei. Dar acestea sunt numai primele știri, pe când rezultatul adevărat al acelor lupte se va putea ști numai peste câteva zile. Fapt este însă, că armata bulgară și sârbă deocamdată au cuprins unele orașe.

În cele următoare lăsăm să urmeze unele știri și telegrame mai de căpetenie.

Atena (capitala Greciei). Prim-ministrul Venizelos a cetit în dietă o telegramă, prin care se anunță intrarea armatei grecești pe teritoriul Turciei, iar ministrul de marină a anunțat plecarea flotei, a cărei singură dorință este să se întâlnească cu flota turcească.

Atena. Din ministerul de marină se vestește, că portul turcesc Preveza a fost blocat de escadra grecească din Marea Ionică.

Sofia (capitala Bulgariei). Armata bulgară a ocupat localitatea Mustafapaşa. Intrarea trupelor bulgare a avut loc în sunetul muzicilor și între uralele locuitorilor bulgari. Armata turcă din Mustafapaşa a fost respinsă spre Adrianopol.

Londra (capitala Angliei). Aci s'a vestit din Salonic, că mai multe poduri din Sandjac au fost aruncate în aer de Turci.

Constantinopol (capitala Turciei). Aci a sosit știrea, că flota turcească a blocat porturile bulgare Varna și Burgas. Vestea aceasta a adus-o vaporul austriac „Brün“, care a fost silit să se oprească în fața portului Varna, neputând să intre în port din cauza luptei ce se dădea acolo între câteva corăbii mai mici de războiu turcești și bulgărești. Corăbiile bulgare au fost în urmă gonite de cele turcești. Lupta a ținut dela 6 dimineața până la 11 ore înainte de amiază. Vaporul austriac văzând în cele din urmă, că e peste puțință a intra în port, a luat drumul spre Constanța, unde a sosit seara.

Sofia. Trupele bulgare, cari au ocupat Mustafapaşa și amândouă malurile riului Marița, înaintează acum spre Adrianopol, gonind mereu pe dușman. Au făcut și 110 prizonieri turci.

Constantinopol. Gazetele turcești spun, că trupele otomane s'au întărit cu cete de albanezi, cari s'au pus sub conducerea lui Hasanbey și au plecat spre Po-

diva și Cupravana. O luptă crâncenă s'a încins între trupele turcești și soldații sârbi, cari trecuseră granița. Sârbii au fost respinși. Unele trupe turcești au pătruns pe teritor bulgar în două părți și își păstrează pozițiile ocupate. Alte trupe turcești au pătruns în Bulgaria prin Timarch, iar Bulgarii s'au retras. O mare luptă se așteaptă în apropiere de Filipopoli.

Podgorița. Muntenegrinii, după o luptă mai lungă, au cuprins comuna Plava; 280 de Turci au fost făcuți prizonieri și trimiși la Podgorița. Restul trupelor turcești s'au risipit spre Djacova.

Cetinie (capitala Muntenegrului). Lângă Berana Muntenegrinii au nimicit o ceată de 2000 Turci și au făcut prizonieri pe Asaim-bey. Trupele muntenegrene au ocupat înălțimile dela Belaja și au respins pe Turci.

Atena. Aci au sosit trupele cretane, cari au fost primite cu mare bucurie. — Tot din Atena se vestește, că după patru ore de luptă, armata grecească a gonit pe dușman, apărând orașul Elasona și a ocupat acea localitate.

Viena. Din izvor turcesc s'a lăsat aci vestea, că armata de sub comanda lui Esadpaşa a pătruns în Muntenegru, unde a avut loc o mare luptă în apropierea Podgoriței. Aci Muntenegrinii ar fi fost zdrobiți cu totul, iar printre prizonieri se află și prințul Danilo și toți ofițerii înalți. Pe de altă parte armata turcă dela granița sârbească și-a schimbat frontul pe neașteptate. S'a îndreptat spre Egri Palanca, forțând trecerea graniței, iar în apropiere de Kiustendil a avut loc o mare luptă, în care 15 mii de Bulgari ar fi căzut prizonieri. Lupta a ținut din zorii zilei până la 10 ciasuri. (Știrea cu prinderea celor 15 mii Bulgari la nici un caz nu poate fi adevărată).

Constantinopol. Mai multe vapoare turcești înaintează în apele bulgare, iar bombardarea portului Varna continuă. Două torpiloare bulgare ar fi fost scufundate, orașul încă n'a suferit pagube mari. Guvernul turec a înștiințat pe cel francez, că s'a dat ordin flotei turcești ca să bombardeze porturile bulgare Varna și Burgas, de aceea corăbiile străine cu mărfuri să nu mai umble pe acolo. Flota turcească, care se află de present în Marea Neagră, se compune în total din 18 vase de războiu.

Petersburg (capitala Rusiei). O știre sosită de aci spune, că marele duce Petru Nicolaevici a trimis fondului de războiu muntenegrean suma de 50 mii de ruble. (O rublă face 2 cor. 50 bani).

Sofia. În apropierea orașului Kirkilisei se dă o luptă crâncenă. 40,000 de Bulgari au atacat întăriturile orașului. (În acel ținut se zice, că ar fi concentrați la 200 de mii soldați turci, iar Bulgarii vr'o 100 de mii).

Belgrad (capitala Serbiei). Generalul Jivkovići a ocupat orașele Sienice și Novibazar. De asemenea au sosit aici știri despre ocuparea orașului Pristina din partea Sârbilor.

Cetinie. De aci se anunță, că știrea despre prinderea prințului Danilo e mincinoasă.

Constantinopol. Invingerile armatei bulgare asupra Turcilor se par tot mai adevărate. Asta se poate vedea și din ur-

mătoarele știri ce au sosit din Constantinopol. Și anume: Trupele turcești continuă să se retragă din părțile vilaetului Adrianopole, după ce dau foc satelor lăsate în urmă.

În ținutul Elasona luptele între Greci și Turci continuă. Aripa dreaptă turcească s'a retras spre Serfidse.

Vasele de războiu turcești din Marea Neagră și Dardanele au primit ordin să treacă în Marea Egeică, unde în curând se așteaptă o luptă cu vasele de războiu grecești.

Tot din Constantinopol se vestește, că lupta din jurul Adrianopolei și Kirkilisei e foarte sângeroasă. Sunt pierderi foarte mari. Numărul răniților aduși la Constantinopol e atât de mare, încât nu mai ajung spitalurile, astfel că chiar și universitatea a fost prefăcută în spital.

Atena. Trupele grecești au ocupat Serfidse. Înainte de ce au părăsit orașul, Turcii au masacrat 70 de Greci și un preot. Grecii au ocupat 22 tunuri dela Turci precum și multă munițiune.

Ce face România?

În Franța lumea privește cu mare atenție desfășurarea războiului din Balcani. Francezii sunt informați, că între România și Austro-Ungaria s'ar fi încheiat o învoială secretă, după care România ar fi datoare să se amestece în războiu în momentul, când Turcia ar fi suferit o mare înfrângere sau ar fi amenințat Constantinopolul. Se zice, că România este astfel pregătită, încât în 2—3 zile întregă armata ei poate să fie pusă pe picior de războiu.

Călimdarul Poporului pe anul 1913
e sub tipar și apare în săptămâna viitoare, având un cuprins bogat și interesant: novele, poezii, povești, icoane frumoase, mai multe deslușiri asupra legilor (Advocatul poporal) și alte învățături de folos pentru poporul nostru. Deasemenea cuprinde o seamă de chipuri foarte interesante de pe câmpul de războiu din Balcani și Tripolitania. Prețul e ca și în anul trecut. Cine dorește a căpăta călimdarul îndată ce se va pune în vânzare, acela să scrie de grabă, deoarece comanda se vor trimite pe rând, care după cum au sosit aici.

Dacă se țin în vr'o comună târguri de țară, cari în anii trecuți n'au fost în Călimdarul nostru, rugăm a ne înștiința momentan ziua târgului, pe care o vom însemna îndată.

Târgurile de țară.

(Ziua Târgurilor e după calendarul vechi).

22 Octomvrie: Câmpeni, Făget, Marpod, Papoț, Iernut, Sacul, Sighișoara, Șomortin.

23 Octomvrie: Cojocna, Morisdorf, Teaca.

24 Octomvrie: Boroșneul mare.

25 Octomvrie: Beiuș, Chendu mic, Cubin, Drag, Șomcuta mare.

26 Octomvrie: Dobra, Năsăud, Teiuș.

27 Octomvrie: Bălcaciu, Ciuc-Sân-Mărtin.

În aceste zile se țin în comunele de mai sus târgul de mărfuri, pe când târgurile de vite, cai, oi, porci, etc. se țin, ca de obicei, cu 1—2 zile mai înainte.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului“.

Nicolae Bratu

Bioscopul Appolo își începe reprezentațiile pentru sezonul de iarnă, cu ziua de 26 Octomvrie n. în sala dela Gesellschaftshaus.

Di director Toth aduce mulțumită onoratului public, pentru sprijinul dat până acum, rugându-se totodată de acelaș sprijin și pe mai departe. Programul va fi, ca și până acum, tot mai bogat și mai variat.

Prețul bucatelor

In SIBIU la 22 Octomvrie st. n.:

Grâu	Cor. 17,—	până 18,80	de hectolitr
Șicără	12,60	" 18,60	" "
Orz	14,—	" 15,20	" "
Ovăz	6,80	" 8,80	" "
Zucuruz	16,—	" 17,50	" "
Cartofi	4,50	" 5,10	" "
Fasole	18,—	" 24,—	" "
Flină Nr. 3	95,20	" 95,20	la 100 obile
" " 4	94,40	" 84,40	" "
" " 5	93,80	" 83,80	" "
Blănină	152,—	" 156,—	" "
Cnsoare de poro	158,—	" 158,—	" "
Său brut	6,—	" 64,—	" "
Său de lumini	80,—	" 88,—	" "
Său de lumini topit	104,—	" 104,—	" "
Săpna	68,—	" 66,—	" "
Fân	5,20	" 6,—	" "
Lemne de foc neplătite	10,60	" 11,20	la met. cub
" " plătite	9,20	" 9,70	" "
Spirt rafinat	2,23	" 2,26	la litru
Spirt ordinar	2,20	" 2,10	" "
Carne de vită pentru supă Cor.	1,36	până 2,—	la chilo
" " friptură	1,63	" 2,—	" "
" " vițel	1,—	" 1,80	" "
" " porc	1,20	" 1,60	" "
Ouă 10 bucăți	—,80	" 1,—	" "
Un pătrar de miel	—,—	" —,—	" "
Carne de cal	—,80	" 1,20	" "

In BUDAPESTA la 23 Octomvrie st. n.

Grâu de Tisa 78 chilo Cor.	10,95	până 11,10	la 50 chilo
" " 79 " "	11,10	" 11,25	" "
" " 80 " "	11,20	" 11,30	" "
" " 81 " "	11,20	" 11,35	" "
Șicără	9,90	" 10,05	" "
Orz	9,40	" 9,65	" "
Ovăz	11,35	" 11,80	" "
Zucuruz	10,95	" 10,45	" "

Caut un candidat
cu praxă bună,

care pe lângă limba perfectă maghiară pozește un stil românesc corespunzătoriu. — Postul se poate ocupa momentan. 797 1—3

Dr. Mátyás Lázár,
advocat, Sibiu (Nagyseben).

Dentist 615 11—53

VIRGIL MUNTEAN

Sibiu, strada Măcelarilor
intrarea prin

Strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 22.

Pune dinți

în caucuc și de aur cu prețuri moderate.

Loteria de clase

a 31-a reg. ung. priv.

110,000 Lozuri

55,000 câștiguri

Tot al doilea loz câștigă!

Câștiguri principiale:

1,000.000
600.000
400.000
200.000
100.000
90.000
80.000

etc. etc.

La clasa I.

798 1—4

Tragerea va fi în 21 și 23 Nov. a. c.

pentru care recomand și trimit lozuri originale, pe lângă prețurile oficiale de

Cor.	1.50	3.—	6.—	12.—
pentru	1/3	1/4	1/2	1/1

Julius Friede & Comp.

Colectură principală, Sibiu, Strada Cisnădiei 1.

Comandele se fac mai simplu prin mandat postal. La dorință se trimit lozuri și pe lângă rambursă. Cereți gratis și franco planul oficios al loteriei și Cheque-uri pentru trimiterea gratis a banilor. Informații se dau cu plăcere.

Vă pudrați? --- Da!

De când se află de vânzare și în Ungaria renumita

Pudră americană de porcelan

JESZ,

m'am obicinuit a folosi și eu pudră, pentrucă

Pudra de porcelan **JESZ** este pudra cu mireasma cea mai plăcută.
Pudra de porcelan **JESZ** este pudra cea mai fină din lume.
Pudra de porcelan **JESZ** este pudra cea mai inofensivă.
Pudra de porcelan **JESZ** împiedecă asudatul feței a mânilor și a subsuorilor.
Pudra de porcelan **JESZ** face să dispară zgrăbunțele și pietelo pistrui de pe față.
Pudra de porcelan **JESZ** se lipește de pielea feței admirabil.
Pudra de porcelan **JESZ** dă feței o înfățișare elegantă și plăpândă.
Pudra de porcelan **JESZ** se uzită și ca pudra de față cea mai fină din lume.
Pudra de porcelan **JESZ** se capătă în cutii originali americano de câte 3 și 5 Cor. în 6 culori diferite și anume: în colora albă, roza, roza-palidă, crem, crem-palid și în colora naturală a feței. La comande să se spună nume și lămurit: In ce colorare și de care preț să se trimită pudra comandată.

Fete până și feciori dela țară

cumpără în cantități mari

Creme-Diana

și

Săpun-Diana.

Alifie pentru înfrumșetarea feței și pentru fineța mânilor,

de când aceste să capătă pretutindenea cu prețul de

50 fileri.

Unicul mijloc împotriva zgrăbunțelor și a petelor pistrui de pe față.

Se poate comanda prin postă pe lângă rambursă dela

Béla Erényi

Apoteca-Diana

în

Budapesta, Károly-körut Nr. 5.

Comanda cea mai mică e de 3 Cor. Se poate comanda pretutindenea în țară.

Un număr foarte mare

de acții dela banca „Ajutorul“, din Șeica-mare sunt de vânzare. Informații se dau la administrația „Foi Poporului“, în Sibiu. 695 8-15

Nu uita

stimat cititor, — la comanda sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cedit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cedit în inseratul din „Foaia Poporului“.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lămurirea foii noastre, iar pe de altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Haine pentru domni și băieți

costume pentru copii, pardesiuri și mărfuri de blănării în cea mai bună calitate și cel mai nou fașon recomandată, pe lângă prețuri foarte reduse.

Eduard Elias

Sibiu, Piața-mică Nr. 13.

30,000 părechi
păpuși și ghețe
se vând cu preț redus

Toate în lume

se scumpesc!

pâinea, carnea, chiria casei, — numai păpușii și ghețele escutate în atelierul lui

VASILIE BAN

la „Cisma mare roșie“

după cum se numește prăvălia lui, se iefinesc

Pentru ce? Pentru că această renumită prăvălie de înalta calitate s'a mărit în casa proprie și la fiecare păreche se trage jos chiria. De aceea el poate lăsa păpușii buni și trairnici pe lângă prețuri ieftine.

VASILIE BAN, Sibiu

Strada Ocnel (Burgergasse) Nr. 7.

Casa proprie.

Duminea deschis până la 10 ore înainte de amiază.
COMANDELE DIN AFARA SE VOR EXECUTA
PUNCTUOSĂ ȘI PANA ACUMA 663 19—

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 188.

Postsparcassa ung. 29,849.

„Banca generală de asigurare“

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.
Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**

directorul executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

„Banca generală de asigurare“ face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaiți de încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legători — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“ dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“
Sibiu—Nagyszeben — Edificiul „ALBINA“.

423 87—

Mare atențiune!

Sam. Wagner.

Prima turnătorie de fer Sibliană, Fabrică de mașini agricole, Atelier de mori și prăvălie de fer.

Recomandă cu cea mai mare căldură bogatul seu asortiment de tot felul de motoare dela prima fabrică, dela cel mai mic și până la cel mai mare; asemenea și mașini de treerat din renumita fabrică Hofherr dela cea mai mică și până la cea mai mare; numai puțin recomandă și tot felul de articole pentru edificări precum:

Cement de Portland și Roman din Beocin, Traverse, Trestie, Carton câtrănit pentru învâlit, Pânză de sârmă pentru îngrădit, precum și ori ce fel de ferărie aparținătoare la edificări.

Toate pe lângă cea mai strictă garanție cu prețuri foarte moderate și condițiuni de plată avantajoase

Nu vă grăbiți a comanda din alt loc, — până nu veți vizita prima linie aceasta mare și bine asortată fabrică.

Efectuarea se face prompt și conștientios.

681 23—

Ferți-vă stimați agricultori a nu cumpăra imitații și vă feriți de osrocii.

Berea albă și neagră

din

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate. 724 80—

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.

Atențiune!

**50,000 părechi de ghete.
4 părechi de ghete numai cor. 850**

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat să lucreze, am fost încredințat a cheltui o mare cantitate de ghete adânc sub prețul de fabricare. Deci eu vând fiecăruia 2 părechi ghete cu șinoare, pentru domni și 2 părechi pentru dame, de piele brună sau neagră, galosată, cu talpă bătută cu caie, foarte eleg. fașonul cel mai nou, mărimea conform numărului. Toate 4 părechile costă numai K 8.50. Trimiterea per rambursă

J. Gelb, export de ghete, Neu-Sander Nr. 412. 787 1-1

Schimbul e admis sau banii retour.

Ludovic Ferencz,

EXPORTOR DE BĂRBAȚI

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

noutățile 723 98-

Costa chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete, și haine de iarnă, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Eglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articl. de uniformă, după prescripția croitora cea mai nouă.

La „Croitoria Universală“
I. PETRASCU
Strada Cisnădiei Nr. 30. SIBIU. Strada Cisnădiei Nr. 30.
Telefon Nr. 172.

Premiat:
Expoziția internațională de modă Paris 1911
Grand Prix și medalia de aur.

Premiat:
Expoziția universală din Roma 1911
Grand Premio și medalia de aur.

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința onoratului public, că în atelierul meu de primul rang, unde sunt ocupați la 20 de lucrători, primesc și execut tot felul de haine, atât civile cât și militare.

Pentru sezonul de toamnă și iarnă tocmai acum mi-a sosit o mare alegere de stoffe engleze și indigene. Croială cu gust și după ultima modă, garantând pentru ori ce lucru.

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate.
Sprijiniți industria română!

728 7-

In America unicul Depozit de cărți românești este Biblioteca Română în New-York

65 St Marks Place.

145 76-

Este dar în interesul fiecărui Român care pleacă sau este în Statele-Unite sau Canada, să ceară marele și ilustratul catalog al acestei singure instituții române care pe lângă tot felul de cărți, note muzicale, și ziare ce apar în România și Transilvania, are și un foarte bogat asortiment de instrumente muzicale; fonograme, gramofone, plăci și tuburi cu cântece românești, cecosornice de tot felul, giuvaericeale, mașini de scris, preparațiuni farmaceutice, articole de toaletă și alte mărfuri de foarte mare trebuință. — Catalogul se trimite fiecărui gratuit. — Se dau tot felul de informațiuni particulare adăugând marcă pentru răspuns. — „Biblioteca Română“ primește și mijloace și trimiterea de abonamente pentru „Foaia Poporului“.

De la „Biblioteca Română“ se poate comanda și „Călimarul Poporului“ pe 1000.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi multimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrăși și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au adunat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie ceva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie ceva cărui oamenii să și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere născurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăvăli aceste născuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiincios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o cheinare stăt de mărășă și pentru acest scop e Institutul renumit în toată țara al Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta IV, Muzeum-körut 18), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale unde sângele și sucurile trupești sile bolnavului să curgă, nervii să se întăresc, tot organismul să se elibereze de materiile de boală, chinurile sufletești să se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de azi de zile repede și radical cu metodel lui propriu de vindecare chiar și cazurile cele mai neglijate, ranele sifilitice boalele de țevă, beșic, nervi și șira spinării, incapacitățile de confuzie a minții, urmările onanței și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămurile, boalele de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. Pentru femei o sală de așteptare separată și eșire separată. În ceea ce privește cura, depărțarea nu este piederă, căci dacă cineva, din ori-ce cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se alătura numai marca de răspuns.) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimit fiecăruia. Institutul se îngrăjește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminică până la 12 ore a. m.) 720 2-

Tratament și cu Salvarsamul Ehrlich 606.
Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta IV., Muzeum-körut Nr. 18.

Prima neguțătorie mare de vinuri

Ludwig Fronius

SIBIU, Pivnița „Mönchhof“.

Fabrică de licheruri și ferbătorie de rachiri.
Mare neguțătorie de rachiri de Drojdii, Trevere și Prune.

Specialități: Țuică veritabilă, fierbere proprie și Romuri Iamaica direct importate.

Auleo!

La Tuse, răgușală și întrocănare ajută sigur și repede

Trăiască!

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.
Carton de probă 50 fil.

În Sibiu să poate căpăta la apotecele:

Guido Fabritius, I. C. Molnár, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Karl Pissel, Albert Zink.

În Sebeșul-săsesc la apotecele Stefan Heitz, I. C. Reichard și Walter Uetz.

741 5-26

Afurisita de tuse mă înecă.

Pastilele lui Egger mă scăpară iute.

O franzelărie

se dă în arândă momentan, având o seamă de mușterii buni. A se adresa: **Sibiu, Grabengasse Nr. 18.** 777 3-3

In Schlangengasse Nr. 15. se află de vânzare **o casă** cu mai multe odăi de locuit

Renume universal

are cinsul de buzunar marca „Sirena”, 14 cor, aur american duble, anker-remontor ce merge 36 de oare. Prin cumpărarea întregii produceri din aceste ciasuri, mă aflu singur în poziție a putea oferi pentru prețul grozav de ieftin de 4 cor. **90 bani** acest cins, care posedă un mecanism prima elvețian, astfel că nici nu se poate deosebi de un cins de aur, ce costă 100 cor. Pentru mersul regulat garantez 5 ani.

1 bucată 4 cor. 90 bani, 2 bucăți 9 cor. 60 bani. Mai departe oferez un cins Gloria, de argint, pentru buzunar, cu 3 cor. 60 bani. La oricare cins se alătură în cinsie un lanț elegant aurit. Nu e nici un risic, Schimbarea e permisă sau se dau banii înapoi. Trimiterea cu rambursă prin 721 4-8

S. Kohane, export de ciasuri
Krakau, Sebastiangasse Nr. 15.

Căștigul eventual un milion marce.	Anunț de noroc	Căștigurile sunt garantate de stat.
Invitare de participare la șanzole de câștig		
ale loteriei mari garantate de statul Hamburg în care trebuie să se câștige sigur		
18 milioane 781.000 marce.		
In urma hotărârii guvernului, loteria aceasta s'a îmbunătățit foarte mult prin mărirea capitalului, astfel că aproape toate câștigurile s'au urcat cam cu 40% față de mai înainte, prin ceea ce această loterie are cele mai bune șanșe de câștig.		
Câștigul cel mai mare în cazul cel mai norocos până acum a fost		
600,000 de marce		
iar pentru viitor s'a urcat la		
Un milion de marce.		
Celelalte câștiguri mai mari pot fi eventual de:		
900,000 marce		305,000 marce
890,000 „		303,000 „
880,000 „		302,000 „
870,000 „		301,000 „
860,000 „		300,000 „
850,000 „		200,000 „
840,000 „		100,000 „
830,000 „		90,000 „
820,000 „		80,000 „
810,000 „		70,000 „
precum și multe câștiguri de câte 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 20.000, 10.000 marce etc.		
In total loteria conține 100.000 de lozuri, din cari 56.028 de numeri — adecă mai mult ca jumătate — în decursul celor 7 trageri trebuie să se trase.		
Prețurile oficiale a lozurilor de clasă primă sunt: 769 4-10		
Loz întreg 10 M. (12 K)	Loz de jum. 5 M. (6.—K)	Sfert de loz 2.50 M. (3.—K)
Planul oficial de lozuri provăzut cu emblema statului în care sunt espuse prețurile lozurilor din clasele diferite precum și o consemnare a câștigurilor, îl trimit la dorință gratis și franco.		
Fiecare participant primește lista oficială a tragerilor imediat după trageri.		
Câștigurile să plătesc prompt sub controla statului. Comande rog acuma sau cel târziu până la		
15 Noembrie n.		
Samuel Heckscher sen., bancher Hamburg (Nr. 994)		
Țărați aici		
Comandă la Dl Samuel Heckscher sen., bancher, Hamburg (Nr. 994)		
Trimite-mi — { Loz întreg à 10 Marce (12.—K), • de jumătate » 5 » (6.— ») • de un sfert » 2 50 » (3.— »)		
Adresa: _____		
Prețul aici alăturat cu mandat } Ce nu-i dorit, Trimiteți cu rambursă } să se șterga.		

Din cauza

desființării prăvăliei mele

vând toate mărfurile în partii mai mari precum și în detalii cu prețuri foarte reduse.

TEODOR POPESCU 7831 1-3

prăvălie de manufactură și mărfuri curente

Sibiu, Piața mică Nr. 14

Institutul de asigurare

„TRANSSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai estime, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători confesionali și preoți români gr.-or. și gr.-cat. avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre, asigurări de copii, asigurări pentru serviciul militar, asigurări de studii, asigurări cu participare la câștig de 40% garantat și cu restituire de 30% întezese și asigurări pe spese de înmormântare.

Sumele plătite pentru **pagube de foc până la finea anului 1911** . . . . . K 6.275.798-23
Capitale **asigurate pe viață** . . . . . „ 5.146.656-36
achitate . . . . . „

Starca asiguratilor cu foc K 127.769.744-
sfârșitul anului 1911 (viață „ 10.931.322-
Fonduri de latamciaro și de rezervă . . . . . „ 2.520.192-

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit gratuit, cum și orice informații în birourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Prosoane versate în acuziții, cari au legături în cercuri bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile. 787 4-

Nu-i reclamă, — ci e fapt

că fiecare în interesul său propriu numai în

Warenhaus Grünberger

să facă cumpărări de

784 7-

Haine pentru domni, dame, băieți, fete și copii

bluse, rochii, jupoane, negligés și costume pentru dame.

**Mare alegere!
Prețuri fără concurență!**

Cel mai mare depozit de blănării!

Strada Cisnădiei. Palatul comandei de corp.

Beutură escelentă și cu gust bun, care produce sânge. — Recomandată de medici contra boalei de anemie, lipsă de sânge, nervositate, reconvalescență.

Influințează producerea sângelui, întărind mușchi și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari Cor. 3-50, una mică Cor. 2.—. Se capătă în toate notecele.

Depozitul principal la:

GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiu. 591 2

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă sã răspundesc pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop sã ofere îndeosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI”.

Informații sã dau și comanda sã primească la administrația FOAIA POPORULUI.

Lemn pentru clădiri!

Parchete de stejar de primul rang și bino uscate, în orice cantitate, aduse de la fabrica de parchete **Neuschloss Nasicz** în Slavonia, precum și tot felul de **scânduri de brad, trepte, lați și alte lemne pentru clădit** cu cele mai ieftine prețuri recomandă și livrează 498 91—

Glanz, Szánto & Macelariu

magazin de lemn de lucru

Sibiu, strada Rîului (Flussgasse) Nr. 6

TUSA

răgușeala și catarul le vindecă mai bine
Bomboanele Pemete ale lui Réthy

La cumpărare trebuie avut de grijă și să se ceară anume bomboane Réthy, deoarece sunt foarte imitațiuni, cari nu ajută nimio.

Prețul: o cutie 60 bani, o cutie mare 1 cor.
De vânzare peste tot locul. 755 2—8

Aviz important!

Din cauza vânzării caselor (Roman) în cari se află prăvălia mea, m'am hotărât a desface toate mărfurile din prăvălie pe lângă prețuri foarte reduse.

Între aceste mărfuri grozav de ieftine, sunt foarte multe, cari au sosit numai acum pentru sezonul de iarnă. Și anume: **cârpe de bercă, de pliș cu jenile, de mătăasă, de păr cu ciucuri de ibrișin, apoi postavuri cu o față, cu două fețe și de șurț.** Mai departe am în prăvălie diferite **cuptușeli, haine gata pentru domni și copii, pânzării de tot felul flanelle, plapome, umbrele, ciorapi, ștergere, fețe de masă, cartoane, barcheturi, stofe pentru haine, precum și alte multe mărfuri mărunte, cari se țin de branșa manufacturii.** — De asemenea fac cunoscut că mi-a sosit de cărând 792 1—6

10.000 părechi de ghetă
de vară și de iarnă,

cu prețul dela 1 coroană până la 7 coroane. Aceste încălțăminte le pot da cu prețuri foarte ieftine, fiindcă am cumpărat o cantitate mare de **marfă** dela o fabrică din Boemia. E în interesul propriu al fiecăruia, ca să profite de această ocazie, cumpărând dela mine mărfurile de sus pe lângă prețuri, cum nu se află nicăiri altundeva.

Săliște, 1912.

Cu toată stima:

Teodor Doboiu

500.000 de pași

poate umbla cu așa o păreche de papuci sau cizme, cari sunt cumpărate din atelierul meu sau provăzute cu numele **George Limpede.**

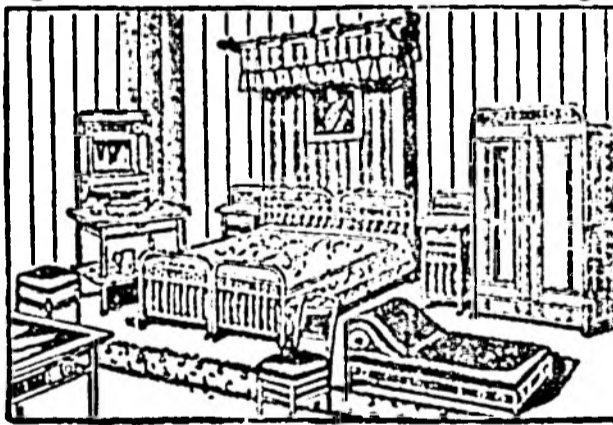
Gratis reparare

orice încălțăminte socotind dela cumpărare 3 luni, dacă în acest timp e de lipsă ceva reparare.

590 17—

George Limpede
Sibiu, Piața Brânzei Nr. 9.

Mobile în toate stilurile, cea mai solidă executare moderne

pe lângă garanția recomandă

Emil Petrușin

fabrică de mobile.

Telefon Nr. 47 cu legătură în întreg comitatul.

Sibiu, Salzgasse Nr. 37.

Expoziție de mobilă zilnic deschisă, fără silă de cumpărate.

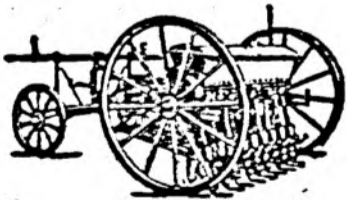
Primesc și execut toate lucrările de lipsă la biserial nouă și vechi.

Frații Gömöri

Magazin dela fabrică pentru mașini economice

* Budapesta, IX., Boráros tér Nr. 2.

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătoare de fier **K. & R. Jezek în Blansko.**

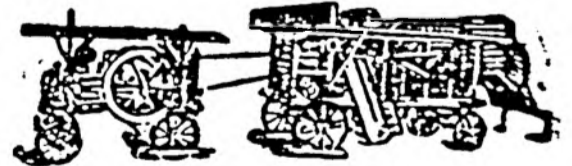

Recomandăm mașinile de sămănat, construcție tare, cu aparat de săpat și sămănat cucuruz, sistemul cel mai nou, care corespunde întru toate timpului de față.

599 19—58

Mașinile de împlătit cu motor, instalațiile de mori și mașinile de sămănat, pe cari le-au liferat firma **FRĂȚII GÖMÖRI** sunt bine primite în toată țara, de aceea ne recomandăm onorațiilor economi.

Mai departe recomandăm următoarele mașini speciale: **tăvăluguri pentru zdrobitul pietrișului cu suluri de peatră și cilindru cernător, spre a se folosi la petriș mărunț și mai mare; cum și a se mână**

Garnituri de împlătit cu motor! distinsse cu numeroase premii prime, liferăm pe lângă deplină garanție și condiții avantajoase de plată. Pentru instruirea la purtarea mașinilor de împlătit trimitem gratis un monteur la fața locului.

cu apă, abur sau motor. Mașini pentru fabricarea de cărămidă, instalații complete pentru țiglarii, mașini pentru producerea cimentului și spargerea pietrii.

Cumpărători serioși, cari se interesează de mașinile noastre, îi cercetăm noi acasă personal pe spelele noastre, prin ceace cumpărătorii cruță proviziunea agentului, ajung deci mai ieftin în posesiunea mașinici și sunt siguri de cel mai bun serviciu.